

Poblat Ibèric de Burriac

Cabrera de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Vessant meridional del Turó de Burriac
Alçada: 300

Coordenades:

Latitud: 41.53657
Longitud: 2.3876
UTM Est (X): 448916
UTM Nord (Y): 4598505

Classificació

Número de fitxa 08029 - 103
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Antic Ibèric
Segle VI-IaC
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Parcialment es documenten restes arquitectòniques conservades.
Majoritàriament mal conservat.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Assentament (jaciment)
Observacions protecció: POUM-104. Incoat BCIN
Número inventari CCAA 836
Generalitat i altres inventaris
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Diversos propietaris
Autoria de la fitxa Marc Guàrdia i Llorens

Descripció

El poblat ibèric de Burriac és, sens dubte, un dels jaciments ibèrics més importants de la Laietània, del que n'era la capital. Però la seva importància no ha anat acompanyada del grau de coneixement que en tenim, que no podem qualificar més que de parcial. És interessant la posada al dia de les excavacions que s'hi han fet i de la problemàtica i interpretació del jaciment (Zamora 2006-07). El poblat de Burriac fou descobert cap al 1917 per Lluís Bonet i Garí (1979), i J. Ribas (1924) en publicà la primera notícia. Des d'aquell moment es van sovintejar les excavacions de diversos sectors del poblat, i es va descobrir la muralla de llevant de 300 m. de llargada i fins a 2 m. D'alçada conservada, juntament amb les cinc torres, així com alguns sectors d'habitacions, en general sense cap tipus de metodologia ni seguides de publicació. M. Ribas, a instàncies de J. Puig i Cadafalch en va aixecar una primera planta, on documentava la muralla de llevant amb les cinc torres i dues portes, algun tram de la muralla de ponent i la seva torre, a més d'algunes parets de l'interior del poblat. Posteriorment J. Barberà i M. Pascual dugueren a terme l'excavació d'un edifici públic situat al costat de llevant del poblat, cap a una mitja alçada, aprofitant un petit replà al costat de la muralla i un magatzem de dolia. La construcció d'aquest edifici es data en la segona meitat del segle IV aC. i la seva amortització es produí en un moment indeterminat del segle III aC. A una fase posterior, corresponen les restes d'un mur, una sitja i un tram de muralla, relacionat amb estrats del segle II i I aC. El 1983 J. Miró, J. Pujol i J. García hi excavaren el dipòsit del sector occidental. El 1984 es dugué a terme una campanya d'excavacions amb el Pla de Solidaritat amb l'Atur de la Generalitat de Catalunya dirigit per N. Benito, el qual va netejar i exhaurir l'excavació de dues habitacions ja descobertes per M. Ribas, va excavar la porta meridional, la torre de ponent (de planta quadrangular) i un sector de la muralla de ponent. En el sector de la torre, varen poder excavar-hi una estratigrafia amb cronologia del segle VI aC als volts del 75 aC., època d'abandonament de tot el sector, i varen datar la construcció de la muralla entre la meitat i la fi del segle IV aC. La muralla està construïda amb pedres de mida mitjana i assentada sobre un estrat de la primera meitat del segle IV aC. Ja dins la fase de romanització del poblat es construïren habitacions amb orientacions diferents, i sostre cobert amb tegulae i imbrex, que marquen la darrera fase d'ocupació del poblat, el qual s'abandona cap al 75 aC. La troballa d'un conjunt de dues dòlies i d'àmfores Dressel 1, Lamboglia 2, i corses, una de les Dressel 1 amb un titulus pictus del 90 aC, que ha ajudat a datar l'abandó de tot el sector. Al 1984 J.A. Cerdà, J. Miró, J. Pujol i A. Soler excavaren la zona de la porta meridional del recinte i finalment, al 1991 J. Banús va acabar l'excavació de la porta meridional, i del paviment de la porta, que va donar una cronologia del 145-135 aC, seguida de la restauració. El 1993 en el transcurs dels treballs d'excavació realitzats al castell de Burriac, es van documentar algunes restes ibèriques i romanes d'allò que hom suposà un punt de guaita militar, de vigilància de la vall i la regió (M. Prevosti 1996). Finalment, dins el poblat s'han excavat set zones de vivendes, situades a la zona central de recinte, cap al sud i al costat de la torre de la muralla de ponent. Moltes d'aquestes habitacions estan retallades al sauló, les parets són de pedra, i en algun cas s'ha pogut observar que la part alta era de tovet. De vegades presenten un banc adossat a una paret, sovint contenen sitges al seu subsòl, o fins i tot dolia en el cas de les més tardanes, i alguna s'obre a una cova.

Observacions:

L'incoació del BCIN correspon a l'any 1983. Fotografia d'Albert Martín. (CONTINUACIÓ DESCRIPCIÓ): Les vivendes es daten amb dificultat, perquè no varen ser excavades estratigràficament. M. Ribas hi descriu cronologies del segle IV i III aC., per bé que majoritàriament les atribueix a la darrera fase d'ocupació del jaciment, en el segle II o l'inici del I aC. La presència de tegulae i dolia són indicis de la romanització del poblat, així com l'urbanisme més regular de les habitacions a l'oest del torrent del Castell. Les habitacions excavades per J. Barberà i M. Pascual eren

restes molt malmeses d'habitacles de la fi del segle V a mitjan segle IV aC, entre les quals hi havia un forn, un paviment i dues llars de foc. Al seu damunt, hom i havia assentat una casa, de cronologia entre els segles II i I aC., amb un magatzem de dolia i una estança amb una llar de foc. Així, es tracta del poblat més important de la Laietània ibèrica, amb un elevat nombre de jaciments que es desenvolupen al seu voltant i en general a la vall de Cabrera. Les estructures més antigues consisteixen en dos fons de cabanes dels segles VII - VI aC. Fet que fa pensar en una ocupació de la part alta de Burriac de cabanes de l'edat del Ferro Inicial. A aquesta primera fase se l'hi ha donat el nom de "fase A" o preurbanística. La "fase B" correspon al primer urbanisme del poblat i arriba fins a mitjans del segle IV a. De C. Durant la "fase C", de mitjans del s. IV a. C., sembla que es construeix la torre i la muralla occidentals. La "fase D" comprèn de mitjan del s. IV fins el s. III a. C. La "fase E" és posterior al 150 a. C. I correspon al moment de romanització. De fet és a partir d'aquest moment quan el poblat assoleix una extensió impròpia d'un habitat ibèric (més de 15 Ha). És de remarcar que quan això succeeix, altres habitats de la zona estan abandonats, donant l'impressió que la població es concentra en un sol nucli. La major part dels materials recuperats del poblat corresponen a aquest moment, el qual coincideix amb les primeres encunyacions de la seca d'Iluro -la més representada del conjunt de seques ibèriques trobades al poblat de Burriac-. Entre els elements arquitectònics apareguts cal esmentar restes d'una muralla, tant en el sector occidental com en l'oriental on hi ha vàries torres, així com una entrada- l'única coneguda- en el sector meridional. També s'hi localitzaren les restes d'un "edifici públic" adossat a la muralla oriental i moltes restes d'habitacions, magatzems de dòlies, sitges, etc. La porta sud del poblat ibèric de Burriac es va tornar a excavar el 2011.

Història

CONT. BIBLIOGRAFIA: RIBAS, M.. "El poblat ibèric d'Ilduro". A: Quaderns de Prehistòria i Arqueologia de Mataró i El Maresme. Mataró, 1977. RIBAS, M.. "El poblat ibèric de Burriac". A: Butlletí de l'Agrupament Científico-Excursionista. Mataró, 1929. RIBAS, M.. El poblament d'Iluro. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1952. (Mem. De la secció hco-arq.; XII). RIBAS, M.. El poblat ibèric de Burriac i la seva necròpolis. Mataró: Foment d'Estudis de la Maresma, 1931. ROUILLARD, P.. "La ceramique greque de Burriac, Cabrera de Mar (Barcelona) conservée en Museu de Mataró". Laietània. 1, p.7-14. SANMARTÍ, J.. La Laietania ibèrica. Estudi d'arqueologia i d'història. Barcelona: UB, 1987. p.528 - 623. ZAMORA, D.; GUITART, J.; GARCÍA, J.. "Fortificacions a la Laietània litoral: Burriac (Cabrera de Mar) i el Turó d'en Boscà (Badalona)". Simp. Int. D'Arq. Ibèrica. Les Fortificacions. La problemàtica de l'Ibèric Ple: s. IV-III aC. P.337-353. BANÚS, J.. "La porta meridional del poblat ibèric de Burriac". A: Sessió d'Estudis Mataronins. Mataró: Museu Arxiu de Santa Maria, 1988. Patronat Municipal de Cultura. BANÚS, J.. "Les sitges del poblat ibèric de Burriac (Cabrera de Mar, El Maresme) : les sitges núms. 36 i 37. Noves aportacions sobre la fase final del poblat.". A: Laietània. Mataró: Museu de Mataró-Secció Arqueològica, 1991. (Estudis d'arq. I ha. Del Maresme; 6). BARBERÀ, J. ; PASCUAL, R.. Excavaciones en el poblado ibérico de Burriac-Cabrera de Mar (Barcelona). Campaña 1969-70. Barcelona, 1969-70. BARBERÀ, J.. "Un paral·lel remot de l'edifici públic de Burriach. Cabrera de Mar". Laietània. 2-3, p.146-151. BARBERÀ, J.; PASCUAL, B. "Burriach, un yacimiento protohistórico de la costa catalana (Cabrera de Mar. Barcelona)". Ampurias. 41-42, p.203-242. BENITO, N.. "Les excavacions al poblat ibèric de Burriac (Cabrera de Mar, el Maresme) durant l'any 1984". A: Tribuna d'Arqueologia 1984-1985. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Dept. De Cult., 1986. BENITO, N.. "Les excavacions al poblat ibèric de Burriac (Cabrera de Mar. El Maresme) durant la campanya de 1984". Laietània. 2-3, p.42-45.

Bibliografia

BONAMUSA, J.. "El problema del solar de la Ilduro monetar, a través de los hallazgos monetarios". A: Miscel·lànies Arqueològiques de Mataró i El Maresme. Mataró, 1976. BONET, LL.. "Descobriments del poblat ibèric de Burriac". Quaderns de Preha i Arq de Mataró i el Maresme. 8-9, p.227-229. BURJACHS, F. ; BENITO, N. ; DEFAUS, J.M.. "El poblat ibèric fortificat de Burriac (Cabrera de Mar, El Maresme)". A: Les fortificacions. La problemàtica de l'Ibèric Ple (segles IV-III aC.). Manresa, 1991. Actes del Simposi Internacional d'Arqueologia Ibèrica. Manresa. CERDÀ, J.A.; GARCIA, J.. "Proposta per una metodologia d'estudi de la romanització d'un territori: el territori d'Iluro". Sessió d'Estudis Maratonins. 3. GARCIA I ROSELLÓ, J.; PUJOL I DEL HORNO, J.; ESTEBAN I SALVADOR, R.. "Les sitges del Poblat Ibèric de Burriac (II) (Cabrera de Mar)". Laietània. 1, p.15-63. GARCIA, J. ; PUJOL, J. ; ESTEBAN, R.. "Les sitges del poblat ibèric de Burriac (II) (Cabrera de Mar)". A: Laietània. Mataró: Museu de Mataró - Secció Arqueològica, 1981. GARCÍA, J.; PUJOL, J.; ZAMORA, M.D.. "Las cerámicas de barniz negro de los siglos II-I aC. En la zona central de la costa layetana: los ejemplos de Burriac, Iluro y sus territorios". A: AQUILUÉ, X.; GARCÍA, J.; GUITART, J.. La ceràmica de vernís negre dels segles II i I aC: Centres productors mediterranis i comercialització a la Península Ibèrica. Mataró: Patronat Municipal de Cultura, 2000. p.59-69. GARCIA, J. ; MIRÓ, J. ; PUJOL, J.. "La porta meridional del poblat ibèric de Burriac (Cabrera de Mar, El Maresme)". A: Fortificacions. La problemàtica de l'Ibèric Ple (segles IV-III aC.). Manresa, 1991. Actes del Simp. Int. D'Arq. Ibèrica. Manresa. JÁRREGA DOMÍNGUEZ, Ramón. "Ánforas Vinarias en el este de la Hispania Citerior en época Tardorrepública (siglo I a.C.): Epigrafía anfórica y organización de la producción". SPAL: Revista de Prehistoria y Arqueología de la Universidad de Sevilla. Núm. 24, p.p. 77-98. LLADÓ, J. "Els camps de sitges: problema interessant". C.E.R.C.A.. 8-9, p.145-150. LLADÓ, J.. Actualitat de la zona arqueològica a Cabrera. Mataró, 1956. MALUQUER DE MOTES, J.; HUNTINGFORD, E.; MARTÍN, R.; RAURET, A. M.; PALLARES, R.; VILA, M. Del V.. Catàleg provisional dels poblats de l'època ibèrica del Principat de Catalunya. Barcelona: UB, 1982. MARTÍ i GARCIA, C.. "Les sitges del Poblat Ibèric de Burriac (Cabrera de Mar)". Quaderns de Preha. I Arq. Del Maresme. 5-6, p.125-134. MARTÍ, C.. "La circulació monetària del poblat ibèric de Burriac i el seu hinterland a la llum de les últimes troballes de la campanya d'excavacions de 1983". Laietània. 2-3, p.152-184. MIRÓ, J.. "Un conjunto de ánforas tardo-republicanas de un silo del poblado ibérico de Burriac". A: Saguntum. Valencia, 1991. MIRÓ, J.; PUJOL, J.. "Nota sobre la campanya d'excavacions realitzada durant l'any 1983 en el poblat ibèric de Burriac (Cabrera de Mar. El Maresme)". Laietània. 2-3, p.36-41. PREVOSIT, M.. "Les excavacions del Castell de Burriac patrocinades per Autopistes". A: El Col·leccionable de la Fund. Burriac. Cabrera de Mar, 1994. RIBAS, M. "Algunos datos interesantes sobre las monedas de Ilduro". Pyrenae. 9. RIBAS, M.. "El poblado ibérico de Ilduro". A: Excavaciones arqueológicas en España. Madrid, 1964. ZAMORA, D. (2006-07.): L'oppidum de Burriac. Centre del poder polític de la Laietània ibèrica, Laietania núm. 17, Mataró. ADELL, J.A.. La restauració del Castell de Burriac. Cabrera de Mar, 1994. (El col·leccionable de la Fundació Burriac; 4). AGUILAR, A. ; PONS, E.. "El dipòsit del sector occidental del poblat ibèric de Burriac. Annexe: Epigrafia ibèrica". A: Laietània. Mataró: Museu de Mataró-Secció Arqueològica, 1988. (Estudis d'ha. I arq. Del Maresme; 4). ALMAGRO, M.; SERRA RÀFOLS, J. De C.; COLOMINAS, J.. Carta arqueològica de España. Barcelona: CSIC, 1945.

